

Suvestinė redakcija nuo 2022-03-16 iki 2023-12-21

Įsakymas paskelbtas: TAR 2019-08-29, i. k. 2019-13686

VALSTYBINĖ KALBOS INSPEKCIJA

**ĮSAKYMAS
DĖL ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS TIKRINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2019 m. rugpjūčio 29 d. Nr. V-19
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsniu ir siekdamas užtikrinti tinkamą Lietuvos Respublikos Valstybinės kalbos inspekcijos įstatymo 9 straipsnyje nustatytų tikrinimų vykdymą, taip pat reglamentuoti Valstybinės kalbos inspekcijos pareigūnų atliekamų ūkio subjektų veiklos tikrinimo, rezultatų įforminimo ir tvirtinimo procedūras:

1. T v i r t i n u Ūkio subjektų veiklos tikrinimo taisykles ir pavedimo tikrinti formą (pridedama).

2. P a v e d u Bendrųjų reikalų ir finansų skyriui įsakymą paskelbti Teisės aktų registre bei Valstybinės kalbos inspekcijos interneto svetainėje.

L. e. Inspekcijos viršininko pareigas

Donatas Smalinskas

ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS TIKRINIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ūkio subjektų veiklos tikrinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato Valstybinės kalbos inspekcijos (toliau – Inspekcija) atliekamų ūkio subjektų veiklos tikrinimų, rezultatų įforminimo ir tvirtinimo procedūras.

2. Taisyklės parengtos įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 2 dalies nuostatas.

3. Ūkio subjektų veiklos patikrinimų tikslas – informacijos apie ūkio subjektą rinkimas, vertinimas, metodinės pagalbos ūkio subjektui teikimas, prireikus poveikio priemonių, užtikrinančių tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi valstybinės kalbos priežiūros srityje, taikymas, vykdamas Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų pažeidimų prevenciją, atskleidžiant, ištiriant šiuos pažeidimus bei užtikrinant teisės aktų reikalavimų valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo srityje vykdymo priežiūrą.

4. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Ūkio subjektas** – fizinis ar juridinis asmuo arba kita organizacija, juridinio asmens arba kitos organizacijos padalinys, Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdamas ūkinę veiklą, kurią prižiūri viešojo administravimo subjektai.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

4.2. **Pareigūnas** – Inspekcijos darbuotojas, turintis teisę Inspekcijos vardu surašyti administracinių nusižengimų protokolus ir nagrinėti administracinių nusižengimų bylas bei skirti administracines nuobaudas.

4.3. **Ūkio subjekto veiklos patikrinimas** – teisės aktais reglamentuoti pareigūnų atliekami veiksmai, kuriais tikrinama ūkio subjekto veikla.

4.4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos galiojančiuose teisės aktuose.

5. Šių Taisyklių IV–V skyriaus nuostatos gali būti netaikomos, kai ūkio subjektų priežiūrą įmanoma vykdyti viešai stebint tikrinimo objektus, jų teikiamą informaciją, kuriai privalomi valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimai.

Papildyta punktu:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

6. Atlikus Taisyklių 5 punkte nustatytais atvejais ūkio subjekto veiklos patikrinimą, tokio tikrinimo rezultatai ir išvados pateikiami raštu. Inspekcijos viršininko pasirašytas sprendimas siunčiamas tikrintam ūkio subjektui susipažinti ir vykdyti.

Papildyta punktu:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

II SKYRIUS TIKRINIMO PRINCIPAI

7. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai atliekami vadovaujantis pagrindiniais principais:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

7.1. minimalios ir proporcingos priežiūros naštos (pareigūno veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą; poveikio priemonės yra proporcingos pažeidimo pobūdžiui ir juo padarytai žalai);

7.2. nediskriminavimo (negalima vykdyti ūkio subjektų veiklos patikrinimo, kuriuo būtų diskriminuojami ūkio subjektai dėl jų nuosavybės formos, pilietybės, gyvenamosios vietos ar valstybės, kurioje ūkio subjektas yra įsisteigęs);

7.3. planavimo (tikrinimai atliekami pagal iš anksto patvirtintą tikrinimo planą, išskyrus teisės aktuose nustatytas išimtis);

7.4. viešumo (informacija apie ūkio subjektų veiklos tikrinimo atlikimo tvarką, principus, procedūras ir rezultatus, atskleidžiamas apibendrinta forma, yra vieša);

7.5. metodinės pagalbos teikimo (pareigūnas teikia konsultacijas, įgyvendina kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis valstybinės kalbos vartojimą ir taisyklingumą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų);

7.6. rizikos vertinimo (ūkio subjektai tikrinti pasirenkami pagal Inspekcijos patvirtintus kriterijus).

III SKYRIUS PATIKRINIMŲ RŪŠYS

8. Inspekcijos pareigūnai atlieka ūkio subjektų veiklos planinius ir neplaninius patikrinimus.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

9. Planinis patikrinimas atliekamas pagal Inspekcijos viršininko patvirtintą ir įstaigos interneto svetainėje skelbiamą pusmečio tikrinimų planą. Tikrinimų planas gali būti keičiamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36⁴ str. 3 d. nustatytais pagrindais. Patvirtintas tikrinimų planas ir jo pakeitimai skelbiami Inspekcijos interneto svetainėje arba į planą įtraukti ūkio subjektai informuojami individualiai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po tikrinimų plano patvirtinimo ar jo pakeitimo.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

10. Neplanuotai gali būti tikrinama esant bent vienam šių pagrindų:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

10.1. gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą;

10.2. turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų apie galimą ūkio subjekto veiką, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų;

10.3. siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai;

10.4. jeigu neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato įstatymas ar Vyriausybės priimtas teisės aktas.

11. Planinio ir neplaninio patikrinimo ilgiausia trukmė – iki 5 darbo dienų nuo patikrinimo pradžios, kai pareigūnas prisistato tikrinamo ūkio subjekto atstovui. Inspekcijos viršininko ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu patikrinimo trukmė gali būti pratęsta, bet ne daugiau kaip iki 10 darbo dienų.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

IV SKYRIUS PATIKRINIMO ORGANIZAVIMAS

12. Pareigūnas prieš atlikdamas planinį privalo turėti Inspekcijos viršininko pasirašytą ir Taisyklėse nustatyta tvarka užregistruotą pavedimą. Apie planuojamą patikrinimą ūkio subjektas raštu arba elektroniniu būdu papildomai informuojamas prieš 10 darbo dienų iki patikrinimo pradžios.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

13. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas Inspekcijos viršininko iniciatyva, kai Inspekcijos viršininkas ar jo įgaliotas asmuo priima motyvuotą sprendimą (įsakymą) atlikti šį patikrinimą. Pareigūnas prieš pradėdamas ūkio subjekto veiklos neplaninį patikrinimą kartu su pavedimu pateikia tikrinamam ūkio subjektui patvirtintą sprendimo (įsakymo) atlikti neplaninį patikrinimą kopiją.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

14. Surašomas tik vienas pavedimo egzempliorius, jo kopija paliekama tikrinamam ūkio subjektui.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

15. Pavedime nurodoma:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

- 15.1. dokumento surašymo data ir registracijos numeris;
- 15.2. tikrinti paskirtų pareigūnų pareigos, vardai ir pavardės;
- 15.3. tikrinimo rūšis;
- 15.4. tikrinamo ūkio subjekto pavadinimas, adresas (jei žinoma);
- 15.5. tikrinimo tikslas;
- 15.6. laikotarpis, per kurį bus tikrinama.

16. Neturint duomenų apie tikrinamą ūkio subjektą, pavedime privaloma nurodyti tikrinimo vietos adresą.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

17. Pavedime gali būti nurodyti ir kiti Taisyklių 15 punkte nepaminėti duomenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

18. Vieno pavedimo pagrindu gali būti tikrinamas tik vienas ūkio subjektas. Kiekvienam tikrinamam ūkio subjektui būtina turėti atskirą pavedimą.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

V SKYRIUS

ŪKIO SUBJEKTO TIKRINIMAS IR TIKRINIMO AKTO SURAŠYMAS

19. Faktinio patikrinimo pradžioje Pareigūnas turi prisistatyti ūkio subjektui arba jo atstovui (savininkui, vadovui, darbuotojui), parodyti tarnybinius pažymėjimus, supažindinti jį su pavedimu.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

20. Tikrinimo procese dalyvauja ūkio subjektas ar jo paskirtas atstovas (savininkas, vadovas, darbuotojas). Pareigūno reikalavimu tikrinime dalyvaujantis ūkio subjekto atstovas privalo pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

21. Ūkio subjektas arba jo atstovas (savininkas, vadovas, darbuotojas) su pavedimu supažindinamas pasirašytinai: įrašomos pareigos, vardas, pavardė, data. Jeigu ūkio subjektas ar jo atstovas pavedime pasirašyti nesutinka, tai įrašoma pavedime.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

22. Pareigūnų, atliekančių ūkio subjektų patikrinimus, teisės:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

22.1. gauti paaiškinimus žodžiu ir raštu, papildomus dokumentus iš tikrinamo / patikrinto ūkio subjekto atstovų ar įgaliotų asmenų;

22.2. pateikus tikrinamam ūkio subjektui šių Taisyklių 12 ar 13 punkte nurodytus dokumentus, darbo metu laisvai įeiti į ūkio subjekto veiklos teritoriją, pastatą ar patalpas, tikrinti dokumentus ir kitus patikrinimui reikalingus informacijos šaltinius;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

22.3. gauti su tikrinama ūkio subjekto veikla susijusius dokumentus vietoje ir (arba) įpareigoti ūkio subjektą padaryti jų kopijas;

22.4. patikrinimo metu tikrinimo rezultatams fiksuoti naudoti garso ir vaizdo fiksavimo priemonės;

22.5. patikrinimo kliudymo atveju apie tai informuoti tiesioginį vadovą ir kreiptis į policiją su prašymu padėti užtikrinti tarnybinių funkcijų vykdymą;

22.6. patikrinimo metu nustačius galimus teisės aktų pažeidimus, inicijuoti poveikio priemonių taikymo procedūras.

23. Pareigūnai, atlikdami ūkio subjekto veiklos patikrinimą, privalo:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

23.1. vadovautis Viešojo administravimo įstatymu, Valstybinės kalbos inspekcijos nuostatais, valstybinės kalbos vartojimą ir taisyklingumą reglamentuojančiais teisės aktais;

23.2. surinkti išsamią ir patikrinimui būtiną informaciją apie ūkio subjekto veiklą;

23.3. patikrinti, ar surinkta informacija teisinga ir atitinka teisės aktų reikalavimus;

23.4. būti objektyvūs ir sąžiningi, iš anksto viešai nevertinti vykdomo patikrinimo rezultatų;

23.5. pagal kompetenciją konsultuoti tikrinamą ūkio subjektą.

24. Tikrinamas ūkio subjektas turi teisę:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

24.1. teikti raštišką nuomonę, pastabas ir paaiškinimus dėl patikrinimo vykdymo ir tikrinimo akte nurodytos informacijos;

24.2. informuoti Inspekcijos viršininką apie neteisėtus pareigūnų veiksmus;

24.3. teikti klausimus patikrinimą atliekantiems pareigūnams dėl teisės aktų, reglamentuojančių tikrinamą veiklą, ir kitus klausimus, kurie priskirti Inspekcijos kompetencijai;

24.4. įstatymų nustatyta tvarka skusti Inspekcijos veiksmus ir priimtus individualius administracinius aktus, taip pat Inspekcijos sprendimą, įformintą įsakymu, atlikti ūkio subjekto veiklos neplaninį patikrinimą, jeigu mano, kad šie veiksmai ar aktai pažeidžia jo teises ar teisėtus interesus. Inspekcijos sprendimo (įsakymo) atlikti neplaninį ūkio subjekto veiklos patikrinimą apskundimas nesustabdo ūkio subjekto veiklos patikrinimo atlikimo;

24.5. kituose teisės aktuose nustatytas teises.

25. Tikrinamas ūkio subjektas privalo:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

25.1. paskirti atsakingą (-us) asmenį (-is), kurie dalyvautų atliekant jo veiklos patikrinimą ir bendradarbiautų su pareigūnais;

25.2. vykdyti pareigūnų teisėtus nurodymus ir netrukdyti jiems įgyvendinti teisės aktais suteiktų įgaliojimų;

25.3. pateikti visus patikrinimui atlikti būtinus dokumentus, kompiuteriu tvarkomus duomenis ir kitą informaciją;

25.4. sudaryti reikiamas patikrinimui atlikti sąlygas, kai patikrinimas atliekamas ūkio subjekto vykdomos veiklos vietoje.

26. Po patikrinimo ūkio subjekto tikrinimo rezultatai surašomi tikrinimo akte.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

27. Tikrinimo aktas ne ilgiau kaip per penkias darbo dienas turi būti surašomas dviem egzemplioriais ir pasirašomas Inspekcijos viršininko. Abu egzemplioriai siunčiami susipažinti patikrintam ūkio subjektui ar jo atstovui (savininkui, vadovui, darbuotojui). Vienas egzempliorius, kurį pasirašo tikrintas ūkio subjektas ar jo atstovas (savininkas, vadovas, darbuotojas), grąžinamas Inspekcijai. Jeigu tikrintas ūkio subjektas ar jo atstovas (savininkas, vadovas, darbuotojas) atsisako pasirašyti tikrinimo aktą, pareigūnas apie tai įrašo tikrinimo akte.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

28. Jeigu tikrinamas ūkio subjektas ar jo atstovas (savininkas, vadovas, darbuotojas) žodžiu ar raštu pateikia pastabų, duomenų ar dokumentų, tai turi būti įrašoma tikrinimo akte ir šios pastabos, duomenys ar dokumentai turi būti pridedami prie tikrinimo akto.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

29. Tikrinimo akte turi būti nurodyta:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

29.1. ūkio subjekto pavadinimas;

29.2. ūkio subjekto veiklos tikrinimo data;

29.3. pareigūnų, tikrinančių ūkio subjekto veiklą, pareigos, vardai, pavardės;

29.4. dalyvaujančių asmenų vardai, pavardės;

29.5. gali būti nurodomi ir kiti svarbūs duomenys.

30. Ūkio subjekto veiklos tikrinimo akto dėstomojoje dalyje turi būti aprašytas ūkio subjekto veiklos tikrinimo objektas, išvados. Nustatyto teisės akto pažeidimo esmė tikrinimo akto dėstomojoje dalyje turi būti išdėstyta aiškiai ir tiksliai.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

31. Pareigūnas, įvertinęs ūkio subjekto patikrinimo metu surinktą medžiagą ir surašęs tikrinimo aktą, priima sprendimą dėl tolesnių veiksmų.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

32. Tikrinimo aktas turi būti pateiktas Inspekcijos viršininkui. Šis, susipažinęs su tikrinimo aktu, jį pasirašo.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

33. Tais atvejais, kai po patikrinimo ūkio subjektas nereaguoja į užfiksuotus patikrinimo metu teisės aktų pažeidimus arba ūkio subjektas informuoja (telefonu, raštu, elektroniniu paštu ir pan.) apie ištaisytus pažeidimus, pareigūnas turi teisę pakartotinai patikrinti ir įvertinti, ar ankstesnių patikrinimų metu nustatyti teisės aktų pažeidimai yra ištaisyti.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Pareigūnų veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo vertinimo kriterijais negali būti paskirtų nuobaudų skaičius, baudų dydis ar kiti su sankcijų ūkio subjektams taikymu susiję rodikliai.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

35. Inspekcijos viršininkas privalo užtikrinti tinkamą pavedimų registravimą, tvarkymą ir saugojimą.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

36. Ūkio subjekto veiklos tikrinimo aktai, jų priedai ir kita su tikrinimu susijusi medžiaga turi būti saugomi Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

VALSTYBINĖ KALBOS INSPEKCIJA

PAVEDIMAS TIKRINTI

20 m. _____ d. Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

Pavedu Valstybinės kalbos inspekcijos _____
(pareigūno (-ų) pareigos, vardas, pavardė)

patikrinti _____
(tikrinimo tikslas, tikrinamo ūkio subjekto pavadinimas, adresas)

patikrinimas.

(tikrinimo rūšis: planinis, neplaninis)

Tikrinti _____
(tikrinimo laikotarpis)

(įstaigos vadovas)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Susipažinau

(ūkio subjekto ar jo atstovo parašas)

(vardas, pavardė)

(data)

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kalbos inspekcija, Įsakymas

Nr. [V-7](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04793

Dėl Valstybinės kalbos inspekcijos viršininko 2019 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo Nr. V-19 „Dėl Ūkio subjektų veiklos tikrinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo